

نارضایتی پیمانکاران درباره زبان اسناد خزانه؛ نرخ حفظ قدرت خرید اصلاح شود

جلسه‌ی کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان، با حضور نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، اداره‌کل امور اقتصادی و دارایی، کمیسیون صنعت احداث اتاق بازرگانی تبریز، انجمن پیمانکاران عمرانی استان و انجمن صنفی کارفرمایی مهندسان مشاور استان در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد و طی آن، الزامات اجرای ماده‌ی (9) آیین‌نامه‌ی اجرایی اوراق مالی اسلامی و تعیین و ابلاغ نرخ حفظ قدرت خرید اسناد خزانه‌ی اسلامی سال ۱۴۰۵ بررسی شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، جمشید برزگر، نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز و رئیس کمیسیون صنعت احداث اتاق، با تشریح فرآیند موجود گفت: مناقصه برگزار می‌شود و قرار است وجه قرارداد پرداخت شود، اما به دلیل نبود منابع مالی، پیمانکار در نهایت ناچار به دریافت اوراق می‌شود. زمانی که پیمانکار نیز در شرایط نامناسب مالی قرار دارد، چاره‌ای جز پذیرش این اوراق ندارد.

وی با اشاره به نرخ پول در بازار گفت: نرخ واقعی پول در بازار مبادله حدود ۳۴ درصد و در بازار سرمایه گذاری حدود ۳۶ درصد است. نرخ پرداخت اوراق باید به شکلی محاسبه شود که اگر پیمانکار آن را به وجه نقد تبدیل نکند، حداکثر دو تا سه درصد زیان ببیند.

برزگر افزود: این مسئله در اختیار اتاق بازرگانی یا اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان نیست و باید یک جمع بندی کارشناسی تهیه و در سطح ملی پیگیری شود. موضوع می‌تواند در سفر ریاست جمهوری به استان به مسئولان مربوطه منتقل شود و در دستور کار کمیسیون احداث اتاق ایران نیز قرار گیرد.

وی با اشاره به اختلاف نرخ های موجود در اقتصاد گفت: از یک طرف نرخ حفظ قدرت خرید ۲۳ درصد تعیین می‌شود و از سوی دیگر، بانک ها برای مقابله با فشار تورمی نرخ سود را افزایش می‌دهند. در چنین شرایطی پروژه های استان با مشکل مواجه می‌شوند. اگر پیمانکار حدود ۳۰ درصد زیان کند، ناچار به یافتن راهی برای جبران این زیان خواهد شد و این مسئله ممکن است در نهایت به منافع ملی آسیب بزند.

برزگر همچنین تأکید کرد: اگر سازمان برنامه و بودجه برای پروژه ها تخصیص اختصاصی در نظر می‌گیرد، باید هزینه واقعی آن را نیز تأمین کند. اگر منابع مالی کافی وجود ندارد، تعداد پروژه ها باید محدود شود.

وی همچنین پیشنهاد کرد استفاده از ظرفیت مولدسازی پروژه ها در مقابل دستگاه های اجرایی به عنوان یکی از روش های تأمین منابع مورد بررسی قرار گیرد.

پیمانکاران در فروش اوراق حدود ۳۳ درصد متضرر می‌شوند

مصطفی بهنیا، مشاور شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان، با اشاره به طرح موضوع حفظ قدرت خرید اسناد خزانه اسلامی به درخواست انجمن پیمانکاران عمرانی گفت: استفاده از این اوراق از سال ۱۳۹۷ مطرح شده و در این مدت، مشکلات متعددی برای پیمانکاران و پروژه های عمرانی ایجاد کرده است.

به گفته وی، اسناد خزانه که در ابتدا برای پرداخت بدهی دولت به پیمانکاران و مشاوران پیش بینی شده بود، به تدریج به ابزاری برای تأمین مالی پروژه ها تبدیل شده است؛ در حالی که نظام فنی و اجرایی پروژه های عمرانی بر مبنای پرداخت نقدی تدوین شده است.

وی افزود: بخش عمده نقدینگی اعتبارات عمرانی صرف تسویه اسناد سررسید شده می‌شود و بدهی ها عملاً به آینده منتقل می‌شوند. از سوی دیگر، نامشخص بودن نوع اوراق، سررسید و زمان وصول آن در مناقصات، قیمت گذاری را برای پیمانکاران دشوار می‌کند. هرچند از نظر قانونی اجباری برای دریافت اوراق وجود ندارد، نبود راهکار جایگزین، پذیرش آن را در عمل اجتناب ناپذیر کرده است.

بهنیا با اشاره به کمیته تعیین نرخ حفظ قدرت خرید گفت: این کمیته باید ابتدای هر سال نرخ را تعیین و ابلاغ کند، اما نماینده ای از بخش خصوصی در آن حضور ندارد و جلسات نیز با تأخیر برگزار می‌شود. نرخ حفظ قدرت خرید از ۲۰.۵ درصد به ۲۳ درصد افزایش یافت، اما ابلاغ آن تا ۱۷ فروردین ۱۴۰۵ به تأخیر افتاد و کمیته تعیین نرخ سال ۱۴۰۵ نیز تاکنون تشکیل نشده است.

وی فاصله نرخ تعیین شده با نرخ واقعی بازار ثانویه را از مشکلات جدی دانست و افزود: اخزای ۱۴۰۷ با سررسید ۱۰ بهمن ۱۴۰۷ با کاهش قیمت حدود ۴۰.۷ درصدی معامله می‌شود. برای نمونه، در یک صورت وضعیت ۱۰۰ میلیون تومانی، حدود ۱۶۲ میلیون تومان اوراق پرداخت می‌شود، اما پس از تنزیل در فرابورس، حدود ۶۶ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان به پیمانکار می‌رسد؛ یعنی حدود ۳۳.۵ درصد زیان. هرچه سررسید طولانی تر باشد، این زیان نیز بیشتر می‌شود.

بهنیا تأکید کرد: اگر پرداخت نقدی در اسناد مناقصه پیش بینی شده باشد اما در زمان پرداخت، اسناد خزانه جایگزین آن شود، ارزش اوراق باید بر اساس نرخ بازار ثانویه محاسبه شود تا قدرت خرید پیمانکار حفظ شود.

وی خواستار تشکیل فوری کمیته تعیین نرخ سال ۱۴۰۵، ابلاغ به موقع نرخ، حضور نماینده بخش خصوصی در کمیته، متناسب سازی نرخ حفظ قدرت خرید با شرایط اقتصادی، بازنگری در سازوکار پرداخت اوراق، افزایش سقف اسناد تسویه در تهاتر و تعیین سهم استان ها شد.

پیمانکار سرمایه گذار نیست؛ بازوی اجرایی دولت است

هاتف معرفت، رئیس هیئت مدیره انجمن پیمانکاران استان، با اشاره به مشکلات ناشی از پرداخت مطالبات از طریق اوراق گفت: در گذشته بخشی از مطالبات پیمانکاران از طریق اسناد خزانه و بخشی به صورت نقدی پرداخت می‌شد. در قراردادهایی که پرداخت نقدی پیش بینی شده، در صورت پرداخت نقدی سود مربوطه کسر می‌شود و در قراردادهایی که پرداخت نقدی پیش بینی نشده، عمده‌تاً پرداخت به صورت اوراق انجام می‌شود.

وی نبود شفافیت در نحوه پرداخت اوراق خزانه را یکی از مشکلات اصلی دانست و افزود: پیمانکار به همین دلیل در تعیین قیمت پیشنهادی خود با مشکل مواجه است. برای مثال، اگر صورت وضعیتی به مبلغ ۱۰۰ میلیارد تومان ارائه شود، پس از فروش اوراق حدود ۶۶ میلیارد تومان برای پیمانکار باقی می‌ماند و نزدیک به ۳۴ میلیارد تومان زیان ایجاد می‌شود.

وی خواستار اولویت بندی پروژه های عمرانی شد و گفت: منابع باید روی پروژه های مهم تر متمرکز شود تا این طرح ها به اتمام برسند.

نرخ فعلی حفظ قدرت خرید قابل اتکا نیست

بهرروز رضائی، رئیس خزانه معین استان، با تأیید بخش قابل توجهی از مسائل مطرح شده گفت: موضوعات عنوان شده قابل دفاع است. نرخ تعیین شده در شرایط فعلی حدود 7 تا 8 درصد انحراف دارد و در زمان وقوع اتفاقات پیش بینی نشده، این میزان انحراف نیز قابل پیش بینی نیست. بنابراین نرخ حفظ قدرت خرید در شرایط موجود قابل اتکا نیست.

وی پیشنهاد کرد: مبنای قراردادها از ابتدا پرداخت نقدی باشد. اگر قرار است پرداخت به شکل غیرنقدی انجام شود، میزان اسناد خزانه بر اساس نرخ بازار محاسبه شود. به این ترتیب، پیمانکار پول واقعی خود را دریافت می کند و دولت نیز هزینه واقعی پروژه را می پردازد.

وی درباره پیشنهاد مولدسازی نیز گفت: مقررات لازم در این زمینه وجود دارد. طبق آیین نامه مولدسازی، منابع حاصل به خود دستگاه بازمی گردد و وزارت امور اقتصادی و دارایی در این زمینه تصمیم گیر نیست. یکی از مسائل اصلی، ارزش افزایی املاک است و دستگاه اجرایی باید ملکی را که برای مولدسازی در نظر گرفته شده، ابتدا به بالاترین ارزش ممکن برساند و سپس آن را به فروش برساند.

رئیس خزانه معین استان درباره تهاثر نیز اظهار کرد: برای تهاثر و مالیات آیین نامه های لازم وجود دارد، اما مشکل اصلی سقف تعیین شده است. اگر سقف بانک پایین باشد، ظرفیت پذیرش اسناد خزانه دولت به سرعت تکمیل می شود.

رضائی پیشنهاد کرد: سقف تهاثر اسناد تسویه خزانه دستگاه ها افزایش یابد و سهم هر استان نیز به طور مشخص تعیین شود.

ارزش واقعی پول باید در محاسبه زیان لحاظ شود

حامد احقاقی فر، کارشناس نظارت بر بانک ها و بیمه های اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان، درباره نحوه محاسبه زیان گفت: برای تعیین میزان واقعی ضرر باید از فرمول «ارزش پول در آینده» استفاده شود. برای مثال، ارزش واقعی مبلغ ۴۰ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان باید برای دو سال و ۹ ماه بعد محاسبه شود.

احقاقی فر به افزایش مشکلات پیمانکاران اشاره کرد و گفت: تا سال گذشته پرونده پیمانکاران در ستاد تسهیل وجود نداشت، اما از ابتدای سال ۱۴۰۵ تعداد زیادی از پیمانکاران برای تشکیل پرونده مراجعه کرده اند.

وی تهاثر را یکی از راهکارهای قابل استفاده دانست و افزود: دولت اوراق خزانه را به پیمانکار می دهد، اما همین اوراق برای تسویه برخی بدهی های مالیاتی یا بدهی به بانک دولتی پذیرفته نمی شود. یکی از دلایل این مسئله آن است که تهاثر در بودجه دولت نشان داده نمی شود.

احقاقی فر پیشنهاد کرد: تهاثر به صورت الزامی در بودجه سالانه پیش بینی شود تا پیمانکار بتواند اوراق خزانه دریافتی را برای تسویه بدهی های خود نیز استفاده کند.

به ازای هر ۱۰۰ میلیون تومان طلب، حدود ۳۳ میلیون تومان زیان ایجاد می شود

احمد والائی، دبیر انجمن مشاوران استان، با ارائه محاسبات مربوط به اوراق گفت: برای ۱۰۰ میلیون تومان طلب سه ساله پیمانکار یا مشاور، با اعمال نرخ ۲۳ درصد حدود ۱۶۹ میلیون تومان اوراق پرداخت می شود. این اوراق در فرابورس با کسر حدود ۴۰ درصد معامله می شود و در مجموع به ازای هر ۱۰۰ میلیون تومان، حدود ۳۳ میلیون تومان زیان ایجاد می شود.

وی یکی از نواقص بخشنامه مربوطه را یک سویه بودن آن عنوان کرد و افزود: نقص دیگر در تبصره چهارم است. اگر نوع و سررسید اوراق در اسناد مناقصه و قرارداد به صراحت مشخص نشده باشد، موضوع مشمول این بخشنامه نمی شود.

والائی همچنین بر ضرورت بررسی سایر انواع اوراق و آثار آنها بر قراردادهای پیمانکاران و مشاوران تأکید کرد.

زیان پنج ماه گذشته پیمانکاران در نرخ جدید لحاظ شود

اسفندیار موسی زاده، رئیس گروه پژوهش سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، بر ضرورت تشکیل فوری کمیته تعیین نرخ سال ۱۴۰۵ تأکید کرد و گفت: زیان ایجاد شده طی پنج ماه گذشته سال نیز باید در محاسبات لحاظ شود.

وی پیشنهاد کرد: کمیته تعیین نرخ از ابتدای فروردین هر سال تشکیل شود تا تعیین و ابلاغ نرخ با تأخیر مواجه نشود. همچنین باید نحوه تأمین زیان پیمانکار از سوی دولت به طور مشخص تعیین شود.